

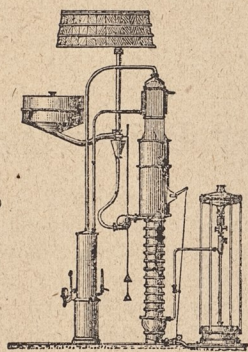
ROB. ILGES'

UNIVERSAL-MÄSK-BRÄNNAPPARAT

Hedersdiplom

(högsta utmärkelse)
Prag 1874.

Guldmedalj

Bremen 1874.

Apparatens egenskaper:

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2015

National Library
of Sweden

LINKÖPING;
FRIDOLF WALLINS BOKTRYCKERI,
1879.

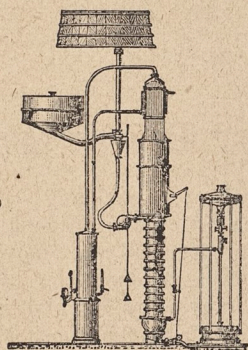
ROB. ILGES'

UNIVERSAL-MÄSK-BRÄNNAPPARAT

Hedersdiplom

(högsta utmärkelse)
Prag 1874.

Guldmedalj

Bremen 1874.

Apparatens egenskaper:

*Alkoholens fullständiga af-
destillering.*

*Minsta åtgång af ånga och
vatten.*

*Erhållandet af fullkomligt
ren sprit.*

Lätt skötsel.

Fullständig sjelfreglering.

*Största säkerhet i förening
med rask gång.*

Minsta slitning.

Billigt pris.

LINKÖPING;
FRIDOLF WALLINS BOKTRYCKERI,
1879.

Herrar Bränneriegare!

Genom den kraftiga påtryckning som på sista tiden egt rum, har frågan om *bränvinets renhet* trängt allt mer i förgrunden samt redan ledt till för bränvinsbrännaren viktiga resultat. Landets båda största städer hafva beslutat att endast verkligt rent bränvin der får utskänkas och med säkerhet kan förutses att öfriga städer och kommuner skola följa exemplet. Följden för bränvinsbrännaren är tydlig. I samma mån som fordringarne på bränvinets renhet stegras, i samma mån måste priset på råbränvinet falla, förutsett att det framställles af samma dåliga, d. v. s. förorenade beskaffenhet som förut. Stockholms stads handelskemist, Herr Ingeniör A. Werner Cronqvist, säger i sin "Ordbok öfver Näringsämnen och Handelsartiklar" följande beaktansvärda ord:

"Så länge inga sådana metoder och apparater voro kända, hvarigenom spritrectificeringen kunde ekonomisk bedrivas, ställde allmänheten inga synnerligen höga anspråk på den vara hon förtärde, men sedan det blifvit möjligt att med förbättrade apparater framställa ett från biprodukter fullständigt befriadt bränvin, hafva anspråken stigit och följaktligen råbränvinets relativa värde på samma gång fallit. Det förhåller sig i själva verket härmed som med värdering af jern och stål; i samma mån som jernförädlingsmetoderna fullkomnats, och anspråken på kvalitetsjern stigit, har den oförädlade varans pris nedtryckts."

Som nu är, skördar bränvinsbrännaren ringa eller ingen vinst för sin möda, då deremot mellanhandlaren och destillatorn äro de, som förtjena på affären.

Det är således af allra största vigt att herrar bränneriegarare se sig om, huruvida icke vår, i allt framåtgående teknik har att erbjuda bättre metoder och apparater, hvarigenom de sjelfva kunna framställa en ren sprit, så att den af dem tillverkade produkten kunde få ett värde, som fullt ersätter nedlagda kostnader och lemnar en i förhållande till affärens storlek skälig vinst.

Att så är fallet, torde för de flesta vara bekant, men äfven att en brännerianläggning efter de nyaste principerna, sådan den här varit utförd, är förenad med så stora kostnader och afsedd för så stor tillverkning att endast helt få kunna reflektera dertill.

Undertecknad tror sig därför gå alla bränneriegarers önskan tillmöte, då jag härmed erbjuder en *kontinuerlig destillationsapparat, användbar vid hvarje bränneri och uppfyllande alla de fordringar, man numera ställer på en sådan.*

Apparatens utmärkande egenskaper äro:

- 1:o.) *Alkoholens fullständiga afdestillering.*
- 2:o.) *Minsta åtgång af ånga och vatten.*
- 3:o.) *Erhållandet af fullkomligt ren sprit.*
- 4:o.) *Lätt skötsel.*
- 5:o.) *Fullständig sjelfreglering.*
- 6:o.) *Största säkerhet i förening med rask gång.*
- 7:o.) *Minsta slitning och*
- 8:o.) *Billigt pris.*

Apparaten som är konstruerad af Herr Rob. Ilges, tillverkas under uppfinnarens personliga uppsigt af Herr P. Kyll, vid hans mek. verkstad i Cöln—Bayenthal vid Rhein.

Sprit af 95 $\frac{1}{10}$ styrka erhålles direkt från masken och är så ren, att han endast behöfver utspädas med sin tillräckliga quantitet vatten, för att deraf få ett rent supbränvin.

Herr Ilges' uppfinning är icke ny. Fabrikanten, herr P. Kyll, säger i sitt cirkulär i April 1878 till de tyska bränneriegarne:

“En mängd tidskrifters och verks omdömen (*Dingler's polyt. Journal 1874 Bd. CCXI, Hft. I. — Landwirth 1874 N:o 1 — die Brauntweinbrennerei von D:r K. Stammer etc.*) hafva redan för flera år sedan offentliggjort apparatens natur, hans rationella konstruktion och hans ovanligt förträffliga egenskaper; bekräftade blefvo dessa omdömen genom de utmärkta resultat de i stor mängd och på spridda håll igångsatta apparaterna gäfvö, som ock af Herrar köparens intyg.

Redan då, var det för många fackmän klart att ur denna väl genomtänkta, hvarje enskildhet beaktande och dock ett helt utgörande konstruktion, inom få år skulle utveckla sig en med alla önskvärda företräden utrustad industriprodukt, en **brännapparat af högsta duglighet och största enkelhet.**

Detta ofta uttalade omdöme har under tiden erhållit bekräftelse i fullaste mått. Under fem års begagnande har konstruktionen utvecklats till högsta grad af fulländning. Han har blifvit ett afrundadt helt, en brännapparat, som under de mest olika, mest svåra omständigheter fyller sin uppgift med alltid lika fördel och säkerhet, utan att under årens lopp ens en enda gång lemnat något öfrigt att önska.“

Om man i det ofvan sagda ser att Herr Kyll icke velat skämma bort en god sak, så får detta tillskrifvas det i Tyskland allmänt brukliga sättet att anmäla sina fabriker. Att sanning i verkligheten ligger till grund, framgår otvifvelaktigt af den anmälan och kritik, som den högt ansedda tidskriften “*Der practische Maschinen-Constructeur*” i sitt häfte N:o 12 för 1878 gifver öfver *Ilges' förbättrade Universalmäskbrännapparat*. Som denna anmälan och kritik lemna en ganska tydlig beskrifning på apparaten och hans sätt att verka, tager jag mig friheten att i sin helhet här i öfersättning meddela densamma:

För endast 10 år sedan beherrskade *Pistorius-Mäskbrännapparaten* nästan uteslutande de tyska brännerierna. Af vana fördrog man dess bristfälligheter; den stora bränsle- och tidsåtgången betraktades som ett nödvändigt ondt och man fördrade ingen höggradig och ren sprit, emedan dermed icke uppnåddes någon pekuniär vinst.

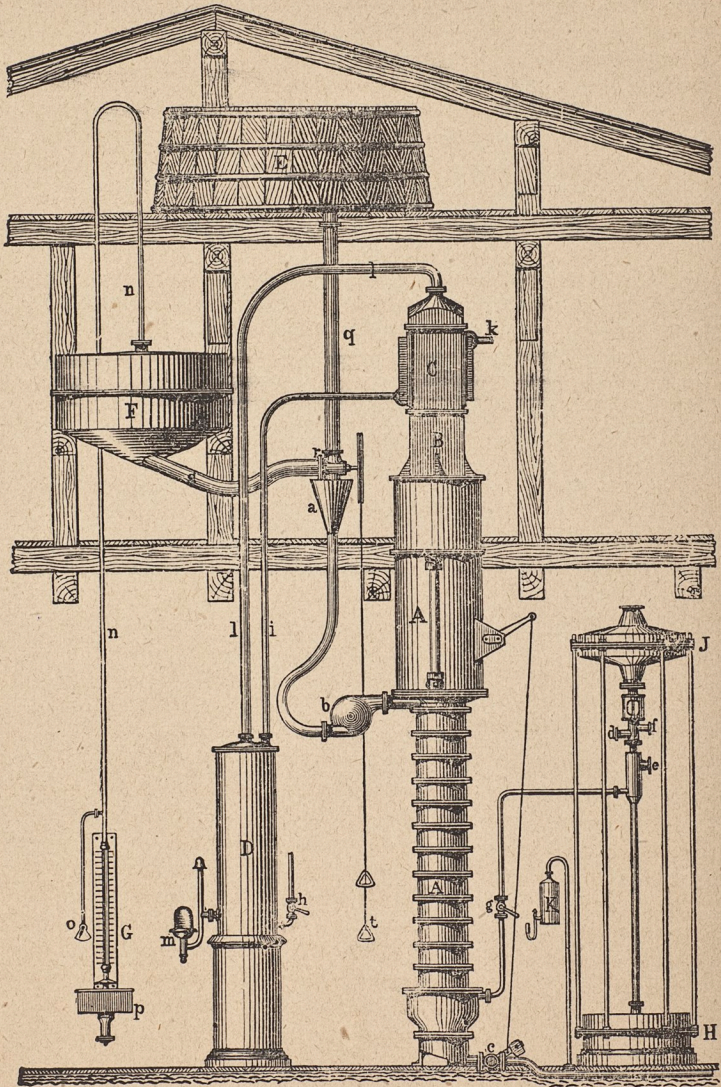
Förhållandena hafva likväl ändrat sig, sedan de kontinuerligt arbetande apparaterna vunnit insteg; ty deras ra-

ska gång, deras bränsle- arbets- och tidsbesparande egenskaper kunde icke förbises. Det kontinuerliga arbetssättets fördelar äro i summa så betydande att de periodiskt arbetande fyllnadsapparaterna inom kort skola stå på indragningsstat, nämligen då i Tyskland produktens större renhet blifver tillagd samma betydelse, som för länge sedan fordras i alla andra länder. Spiritens försäljning efter vigt i. s. f. volym står för det tyska riket i nära utsigt och blir då användandet af jernfat möjliggjordt, hvarmed alkoholens bortdunstning upphör, och då ligger det behofvet nära att erhålla spriten med möjligast ringa blandning af vatten och finkelolja, hvarigenom sparas transport- och rektifikationskostnad. De senare fördelarne äro af **pekuniär** natur och blir i följd deraf en höggradig och ren sprit, som endast kan framställas i continuerligt arbetande apparater, högre betald, än de flesta fyllnadsapparaters låggradiga och finkelhaltiga produkt.

För bränneriegare, som nu äro i det läge att de skola skaffa sig nya apparater, är det därför af största vigt att se sig om bland de olika systemen af continuerligt arbetande brännapparater. I nedanstående framställa vi ritning och beskrifning på en sådan originell apparat, hvars nationella konstruktion och förträffliga egenskaper förklarar dess hastiga spridande.

Apparaten i sin föreliggande form är med afseende på detaljerna skiljaktig mot den ursprungliga konstruktionen; den är resultatet af uppfinnarens årslånga rön och sträfvan den att öfvervinna små ofullkomligheter, att höja alla delarnes verkningsförmåga och att förenkla skötseln.

Bokstäfverna på nedanstående bild utvisa:

- A. — *Mäskpelaren.*
 B. — *Rektifikatorn.*
 C. — *Deflegmatorn.*
 D. — *Språkylaren.*
 E. — *Mäskreservoaren.*
 F. — *Mäskregulatorn.*
 G. — *Vattenmanometern.*
 H. J. — *Ångregulatorn.*
 K. — *Drankprofvoaren.*
- a. — *Mäsk-inloppstratten.*
 b. — *Säkerhetskulan.*
 c. — *Drankkranen.*
 d. — *Flens till ångröret från pannan.*
 e. — *Flens till röret för afgående ånga från maskinen.*
 f. — *Flens till röret för öfverlopps-maskinånga.*
 g. — *Ångkran till mäskpelaren.*
 h. — *Vattenkran.*
 i. — *Vattenrör och Kylare till deflegmatorn.*
 k. — *Vattenafloppsrör.*
 l. — *Stigrör för spritångan.*
 m. — *Den s. k. lycktan.*
 n. — *Luftrör.*
 o. — *Luftkran.*
 p. — *Vattenkärl.*
 q. — *Fyllrör för mäskan.*
 r. — *Tvåvägskran.*
 s. — *Böjdt rör.*
 t. — *Handtag.*

Apparatens inrättning och verkan är följande:

Mäskan ledes genom en vanlig mäskpump till mäskreservoaren E. Uppgiften att i lika stora mängder föra mäsk till mäskpelaren, fyller mäskregulatorn F, ett lufttätt slutet gjutjernskärl, som från E kan fyllas genom röret q och tvåvägskranen r, i det man drager på ett af de båda handtagen t, som hänger på ett om tvåvägskranens ratt-hjul lindadt snöre. På detta sätt fyller F på ungefär 40 sekunder. Den luft mäskregulatorn innehåller strömmar med stor hastighet genom röret n och ut genom p.

Vattenmanometerkärlet p, som står i förbindelse med

röret *n*, är fylldt med vatten, som afstänger röret *n* från den yttre atmosfären.

Så snart man efter slutad ifyllning drager på det andra handtaget *t* och derigenom mäskens utströmning ur *F* och tvåvägskranen *r* begynner till trattröret *a*, trycker den yttre atmosfären vattnet från *p* i *n* så högt, som mäskan står i mäskregulatorn. Då på detta ställe af kopparröret *n* är insatt ett glasrör, så kan man på den bredvid stående skalan afläsa huru högt mäskan står i regulatorn, d. v. s. huru mycket mäsk ännu finnes deri.

Denna uppgift blifver alltid noga, d. v. s. ju mer mäsk som rinner ur *F*, desto djupare sjunker vattenytan i glasröret; apparatföraren har alltså ett noggrant tecken icke blott öfver mäskregulatorns fortgående arbete, utan äfven öfver den tidpunkt då han åter måste fyllas.

Oftan är sagdt, att sedan mäskan börjat rinna från *r* till *a*, så tryckes vattnet i vattenmanometern så högt i glasröret, som mäskan står i *F*. Då denna punkt är uppnädd, upphör mäskens utströmning, emedan jernvigt har inträdt mellan mäskens tyngdkraft och den yttre atmosfärens tryckförhållande till den i röret *n* inneslutna luften.

För att bringa mäskan i en fortfarande och jemn utströmning, behöfves nu intet annat än att vrida den lilla luftkranens o visare på ett bestämdt förut funnit ställe, hvarigenom en liten mängd luft intränger i röret *n* och derifrån i mäskregulatorn. Den inströmmande luftstrålen undantränger en lika stor mäskstråle genom *r* till *a*.

Denna anordning, hvilande på de enklaste lagar, ersätter den vid de franska kontinuerligt arbetande apparaterna brukliga ångmäskpumpens ställe, som der är orsaken till många störningar, aldrig arbetar regelbundet och redan derigenom påtrycker den dermed försedda apparaten ofullkomlighetens stämpel.

Mäskan som faller i tratten *a* i en jemn stråle, rinner till mäskpelaren *A*. Då nu *A* är jemnt fylld till en, underifrån räknad, i glasröret synlig nivå, så åstadkommer den inflytande mäskan att en flottör, som befinner sig i utvidgningen af *A*, aflemnar en lika stor stråle drank nedvid genom drankkranen *c*. Häfstången, hvarigenom flottören verkar på kranen *c* är synlig på teckningen.

Det inre af A sönderfaller icke, såsom i den Savalleska så kallade fransyska kolonnen, i ensamma från hvarandra skildra afdelningar, utan utgör blott en enda retort, i hvilken mäsken ofvan innehåller sin fulla alkoholhalt, men har nedan i de djupare lagren en mindre och i det understa är afdestillerad drank.

Mäskens vägar i A äro så beqväma att förstoppningar alldeles icke kunna förekomma; de äro vida kanaler, i hvilka mäsken sjunker på oupphörligt nedåt lutande och glatta ytor. **I verkligheten hafva vid samtliga hittills i användning satte apparater förstoppningar ännu aldrig förekommit.**

Skilnaden mellan denna tyska mäskpelare och den franska kolonnen är tydlig. Den senare representerar i sina många afdelningar ett lika stort antal retorter, och mäskens aflopp ur hvarje afdelning i den näst under varande sker genom vertikala stigrör, som framkalla oupphörliga förstoppningar och störningar i gången.

Drankprofvaren K är en mycket nyttig och helt och hållet nödvändig inrättning, som gifver ständigt utslag öfver drankens grad af frihet från alkohol. Dranken utvecklar nämligen vid sitt utlopp ur drankkranen c ångor, som gå till K och der blifva förtätade. Destillatet rinner afkyldt till en lykta, i hvilken en stor lankprofvare gifver den lugnande öfvertygelsen att, vid icke allt för vårdslös destillation, dranken alltid är alkoholfri.

Denna anordning felar helt och hållet vid alla andra apparater, och äfven på de få ställen der en s. k. proberslang (Probürschlange) finnes, uppnås icke ändamålet, emedan i detta sednare fall icke de ur alla drankens portiklar jemnt utvecklade ångorna förtätas, såsom förhållandet är med drankprofvaren, utan vattenånga, som blott ett ögonblick har passerat genom dranken i den nedre retorten. **Proberslangens destillat kan visa närpå 0° hvarst en drankprofvare ännu kan visa 5°.**

Vattenångan tillføres apparaten helt och hållet af sig sjelf genom ångregulatorn HJ. Genom flensrören d e f inkommer såväl ångan från pannan som den afgående ångan från maskinen, trycker det i H varande vattnet upp i J, hvarst då en i denna behållare befintlig flottör lyfter

sig, hvilken senare på så sätt är förenad med regleringsventilen d f att den genom kranen g i mäskpelaren inströmmande ångan alltid är i ett den upptryckta vattenpelaren motsvarande och **absolut lika tryck**. Om afloppsången från maskinen icke skulle vara tillräcklig för destillationen, så blir det felande genom regulatören af sig sjelf fylld genom direkt ånga från pannan; om deremot ångmaskinen i följd af större belastning lemnar för mycket afloppsånga för apparatens behof, blir öfverskottet, likaledes af sig sjelf, afledt i det fria. **Denna sammansatta ångregulator arbetar med den absolutaste noggrannhet utan hvilken som helst tillsyn och äro differenser i trycket i apparaten alls icke mätbara.**

Ångan, som genom kranen g har inträngt i mäskpelaren A, genomströmmar mäskan, mättar sig med dess alkoholhalt och uppstiger vidare i rektifikatören B.

Den fyrkantiga pelaren B är till sin öfverkant fylld med en mängd **små porlinskulor**, som hafva ändamålet att för de uppstigande ångorna utbreda den i deflegmatören C bildade lanken på en stor yta, och sålunda åstadkomma en kraftig rektifikation. De alkoholhaltiga ångorna, som komma från A, genomströmma i B kulornas alltid likastora mellanrum, träffa i de senare lankens tunnt spridda lager, utbyta till större delen sin vattenhalt mot den neddroppande lankens alkoholhalt och inträda ofvan i deflegmatören C.

Från deflegmatören C, hvori förmedelst det redan i kylaren D använda kylvattnet deflegmationen, således lankbildningen, eger rum, strömma de okondenserade ångorna till kylaren D för att här blifva helt och hållet kondenserade och afkylda. Destillatet, en utmärkt fin sprit om 95 % Tralles, rinner ur den till venster tecknade rörflensen till den s. k. lyktan.

Apparatens skötsel är mycket enkel.

Då alla kranar äro försedda med visare och skala, så är det lätt att efterkomma den enda föreskriften: att alltid hålla desamma lika mycket öppna. Ånga och mäsk komma på detta sätt utan apparatförarens vidare åtgörande i alltid lika stora mängder i apparaten. Drankens aflopp reglerar sig likaledes af sig sjelf. Kylvattnets sjelfreglering är icke nödvändig, emedan vattenkranen vid lika öppning

äfven alltid måste lemna i det närmaste lika mängder vatten, såvida vattenreservoaren är ställd tillräckligt högt.

Apparatförarens uppgift består alltså hufvudsakligen i mäskregulatorns syllande, som i hvarje timme tager i anspråk ungefär en minut; en blick på de särskilda krontröllanstaterna upplyser honom öfver den säkra verkan af alla apparatens delar.

Den största omsorg har blifvit lagd derpå att åstadkomma mäskens, ångans och drankens olika reglering, icke med komplicerade mekaniska instrument, utan genom helt enkla tillställningar med säker verkan och stor hållbarhet. De naturlagar dervid komma till användning äro lätt begripliga, sjelfva anstalterna mycket starkt gjorda och endast förstörbara genom yttre våld.

På apparatens bestånd inverkar ännu en annan omständighet mycket gynnsamt. **Som bekant, angripa drank, mäsk och tank kopparn starkt i destillationsapparater; under hvarje bränntermån blir en ansenlig vikt af detta visserligen dyra, men söga lämpliga material såsom erg uppfostradt med dranken.** För att afhjelpa denna olägenhet, blefvo de därför utsatta delarne af apparaten tillverkade af gjutjern, en metall, som känt är, bäst emotstår de omskrifna vätskornas inverkan och, för att ännu mer höja dess motståndsförmåga, blifva de kolonnens delar **på hvilka ångan spelar och i hvilken mäskan aflemnar sin alkoholtalt öfverdragna med emalj och härigenom gjorda fullständigt oförstörbara.**

Genom användandet af gjutjern, emalj och porslin är icke allenast apparatens bestånd tryggad för åtminstone dubbla tiden af en kopparapparats, utan framgå deraf ännu fler högst viktiga fördelar. Som känt är, uppstå de illaluktande fuseloljorna i apparaten hufvudsakligen genom koppars kemiska inverkan på mäskens eteriska oljor; genom denna kemiska process blifver mäskan ständigt tillförd ett icke fullt oskadligt quantum **giftiga kopparsalt** och såväl spriten som dranken **erhåller finkeloljans** vidriga lukt. Vid Ilges' apparat bortfaller likväl alla dessa olägen-

heter; mäsken kokar i den emaljerade gjutjernskolonnen och utvecklar endast råännets angenäma fruktlukt; dranken innehåller inga kopparsalter och är derigenom ett högst hellsamt foderämne; **slutligen erhålles spriten så ren, att han utan vidare destillation och blott genom tillsats af vatten lemnar ett högfint supbrännvin. Som redan är sagdt, närmar sig den tid, då sistnämnda egenskap blifver af helt framstående betydelse.**

Af koppar göres likväl, såsom förut, alla sådana delar vid hvilka detta material icke mer kan hafva skadlig inverkan på produkten och der det fordras stor värmeledningsförmåga eller der bearbetningsegenskap och tyngd är af betydelse, såsom: kylare, deflegmator, proberkylare, flottör o. s. v. och dessutom hela rörledningen. Räkna man härtill de många messingskranarne och dylika armaturdelar, så kan det icke nekas att apparaten äfven representerar ett icke obetydligt och varaktigt materialvärde, då deremot reorter och kolonner af koppar genom användandet blifva nästan helt och hållet värdelösa.

I betraktande af den förbättrade Ilges-mäskbrännapparatsens eklatanta företräde, är hans allmänna användande så mycket mer att förutse, som denna apparat kan tillverkas i alla storlekar. Det finnes i utlandet brännerier, hvilka dagligen afdestillera 4 till 500,000 liter mäsk, för hvilket ändamål fordras ett större antal apparater af äldre konstruktion. Den Kyllska verkstaden levererar likväl ofvan beskrifne apparat i storlekar ända till en afdestilleringsförmåga af 25,000 liter mäsk i timmen, således tillräcklig för att med en enda apparat på 16 till 20 timmar afdestillera den största myckenhet.

D. K.

Ett vackrare omdöme kan icke lemnas af ett framstående tekniskt organ, en vetenskaplig auktoritet.

Det är min skyldighet att likväl fästa benägna reflektanters uppmärksamhet på att apparaten naturl. icke kan göra allt. Råmaterialets goda beskaffenhet samt kännedom om apparatens rätta användande i öfverensstämmelse med jäsningskemiens lagar, äro faktorer som måste finnas, om resultatet skall blifva det lofvade. Att likväl äfven af ett mycket dåligt råmaterial kan erhållas en försvarligt god produkt med Herr Ilges' apparat, har jag sjelf haft nöjet erfaras.

Herr P. Kyll sände mig två prof på sprit, framställd på Ilges' apparat direkt från mäsik af potatis (som enligt uppgift innehållit 42 procent torröta) vid "de förenade tyska bränvinsfabrikanternas" försöksbränneri i Biesdorf vid Berlin och tappad i närvaro af bränneriets föreståndare, Doktor Delbrück. Det ena mindre profvet öfversände jag till Stockholms Stads handelskemist, Herr Ingeniör A. Werner Cronqvist, för att pröfvas på finkelolja. Herr Cronqvist lemnade deröfver nedanstående intyg:

Från Ingeniör-Byrån i Linköping inlemnades den 23 dennes ett prof sprit för undersökning af alkoholhalt och mängden finkelolja. Profvet allenast uppgående till 200 cubiccentimeter förvarades i en glasflaska, som var förseglad med rödt lacksigill: "Maschinenfabrik P. Küll Cöln; å flaskan fanns en skrifven etikett innehållande: "Spiritus 95° aus Kartoffelmätsche gezogen am 13 April 1879 in der Versuchs Brennerie zu Biesdorf auf einem Ilges Brennapparate"; dessutom var flaskan försedd med en tryckt etikett innehållande Kylls namn och adress m. m.

Detta spritprof har befunnits innehålla 94,5 volymprocent alkohol vid 15° C. Undersökt medelst destillation och ångornas kondensering i svafvelsyra har detta prof (under förutsättning att inga andra flyktiga beståndsdelar än alkohol, vatten och potatisbränvins naturliga föroreningar förefinnas i profvet) befunnits innehålla föroreningar d. ä. finkelolja, aldehyd o. d. till en mängd af 0,2 procent i vattenfri vara beräknadt. Som jemförelse må nämnas att så kalladt tiodubbelt renadt bränvin samtidigt profvadtt innehåller **mindre än 0,05 proc.** föroreningar, att apotekssprit innehåller 0,2 å 0,4 ‰ (beroende af styrkan 92—82 vol. proc. alkohol) samt att enkelrenadt bränvin innehåller 0,6 å 0,8 ‰ föroreningar allt i vattenfri vara beräknadt.

Stockholm den 29 Maj 1879.

A. Werner Cronqvist.

Som här af synes, är den af nära till hälften genom torröta förderfvade potatisen erhållna spriten detta oaktadt 3 till

4 gånger renare än vårt vanliga enkelrenade bränvin, och lika rent som apoteks-sprit.

Att rent råbränvin betingar ett högre försäljningspris är naturligt, men en bränvinsbrännare som framställer en sådan produkt, minskar samtidigt sin förlagskostnad, genom att icke betala skatt för annat än *verkligt rent bränvin* och ej, som nu är fallet, för både bränvinet och dess föroreningar, hvilka sednare nu variera från 1,5 till 3,7 procent, beräknadt i vattenfritt tillstånd, således 7,5 till 18,5 kannor på 1,000 kannor 50-procentigt.

Jag tager mig friheten ännu en gång återgifva Herr Ingeniör Cronqvists uttalande i denna sak i hans "Ordbok öfver Näringsämnen och Handelsartiklar:"

"Men om värderingen af råbränvinet således ytterst blifvit beroende af reningsmetodernas fullkomlighet, så synes det äfven, som om vid beskattningen borde rättvisligen tagas hänsyn till detta förhållande. Biprodukterna äro ju för bränvinsbrännaren ej allenast värdelösa, utan de medföra för honom äfven en förlust i följd af den antydda omöjligheten att bortskafla dem utan samtidigt aflägsnande af en viss mängd alkohol.)"* Som bränvinsprofvingen nu försiggår, betraktas råbränvinet endast såsom en blandning af ren alkohol och vatten; efter halten alkohol åsättes tillverkningsafgiften, och bränvinsbrännaren får sedan reda sig så godt han kan för att tillgodogöra sig den mängd bunden alkohol och de biprodukter, för hvilka han skattat. Hittills kan detta ej sägas hafva medfört någon större förlust för honom, **men det kommer naturligtvis att så göra, efter hand som det renade bränvinet blir utslutande efterfrågadt till förtäring. **)**

Det blir således nödvändigt att i och för råbränvinnets värdering ej allenast såsom hittills betjena sig af den vanliga bränvinsprofvaren för utrönande af alko-

*) Här har naturligtvis Herr Cronqvist förutsatt föroreningarnes aflägsnande genom råbränvinnets rektificering, ej deras aflägsnande direkt vid bränvinets framställande från mäsken.

**) Kursiveradt af undertecknad.

holhalten, utan äfven använda sådana undersökningsmetoder, genom hvilka halten af biprodukier — amyialkohol, eterarter, aldehyder o. d. — kan utrönas.

Är en sådan undersökning gjord, finnes lätt den verkligt beskattbara alkoholmängden, genom att från den, medelst bränvinsprofcaren tunna, draga ej alienast mängden af biprodukter, utan äfven så mycket af sjelfva alkoholhalten, som vid de bästa nu existerande reningsapparater måste gå förlorade vid dessa biprodukters fränskiljande.

Genom en dylik åtgärd skulle den svenska bränvinsindustrien väsendtligen höjas och kunna ställas i jemförelse med utlandets, samt mähända inom en ej allt för långt aflägsen framtid gifva anledning till export af inhemsk vara, på enahanda sätt som t. ex. Pommerns potatistält i flera år gifvit upphof till fransk förskärningssprit.

Lagstiftningen rörande bränvin har länge uteslutande tagit hänsyn till de ekonomiska förhållandena och gjort mycket litet för att befordra en rationel och råämnesbesparande handtering. Sedan 1855 har i vårt land dock renhet så till vida beaktats, att det är en fördel exportera sprit af högre gradtal än 92 procent och att bränvin afsedt till förtäring, skall vara **renadt**. Man har nu grundad förhoppning om, att denna svenska bestämmelse vid nästkommande förändring af hithörande författning blir noggrant definierad och så skärpt, att bränvin som till förtäring på stället försäljes ej får innehålla större mängd föroreningar (finkelolja o. d.) än 0,2 procent af vattenfri vara. Med dylikt stadgande blir tydligtvis ett godt handtag gifvet till lyftning af en i vårt land så integrerande näring som bränvins- och sprittillverkning, hvilken, hvad tillverkningsvärdet vidkommer, är den fjerde i ordningen och allenast har spanmålsproduktionen, bergsbrukets och skogshandteringens afkastningar framför sig, men som **dock ej kan fylla landets behof.**"

Skulle ett lagstadgande med afseende på bränvins renhet, som säljes till förtäring på stället, i enlighet med ofvanstående förslag uppstå, fästas herrar bränvinsbrännares uppmärk-

samhet på att med en Ilges' apparat, sådant bränvin kan erhållas direkt från mäskan af äfven af till hälften skämd potatis, som af herr Cronqvists förestående analys synes.

En mängd intyg från bränneriegare och fackmän öfver Ilges' apparatens förträfflighet föreligga från olika delar af kontinenten, men då dessa för den svenska allmänheten äro af underordnad intresse, har jag icke ansett skäl anföra dem. De som deraf önska erhålla del, lemnas detta med nöje och pr omgående.

Herr Rob. Ilges' förbättrade Universal-Mäskbrännapparat, tillverkad af Herr P. Kyll i Cöln-Bayenthal under konstruktörens personliga ledning, försäljes i Sverige **endast** af undertecknad och min firme: Ingenjör-Byrån i Linköping, som meddelar alla nödiga upplysningar.

Linköping i Juni 1879.

RUDOLF STRÖM,
TEKNIKER.

